

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
tülével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
házzal szembe.

Hirdetések:

Egy hasáboz poszt
soronként 6 krjával
számítottatnak.

**„Le styl c'est l'homme“
„Irálya jellemzi az embert“.**

Debreczen, május 11.

Buffonnak ez a mondása sohasem bizonyult annyira igaznak, mint a „Debreczen“ helyi lap ez évi 108 számában olvasható: „Magyar-e a magyar?“ címet viselő cikkre és ennek írójára Dr. Nagy Zsigmond szerkesztőre, ki egyszersmind a debreczeni ref. főgymnásiumban tanár, tehát a finomabb erkölcsben is példaadásával az ifjuság vezére, nevelője.

Szörnyen haragszik a cikkező gróf Dégenfeld József főispánra azért, hogy a városi millennáris diszközgyűlés alkalmával tartott beszédében ezeket merete mondani:

„De vajjon ki tudná azt megmondani, hogy a most élő magyarok közül kik származnak a honfoglalóktól, S vajjon jön ki tudná azt ma megmondani, hogy a most élő magyarok közül egyáltalán származik-e valaki a honfoglalóktól.“

Hát bizony nem jól esik az ily beszédet hallani az oly embereknek, a kik azt vélik, hogy a mostani magyar faj más népfajjal való keresztezése nélkül egyenes leszármazója az Azsiából bejött magyarságnak, nem jól esik hallani különösen azoknak, kik az újabb történeti kutatásokat nem ösmerve vagy megvetve a régi felfogástól eltérő nézetekben hazaárulást látnak. De egy tanárnak talán mégsem kellene olyan gyenge idegzetűnek lenni, hogy az első tudományos nézet az illendőség és tisztesség dolgában annyira önteleddé tegye, mint dr. Nagy Zsigmond urat; egy tanárnak meg kell szoknia a különböző tudományos felfogásokat, a különböző elméleteket s ha tudja, czáfolja és döntse meg a nézetével ellenkezőket. Más tudományok terén is láttunk eltérő elméleteket, sőt a keresztyénség tekintetében is mennyi különböző felfogással, különböző hitvallással találkozunk. Az igazi, komoly tudás megtámadója ostromolja a maga álláspontjával ellenkező nézeteket, de az egyént tiszteletben tartja, vele nem gorbászodik s haraggal nem üldözi.

A harag különben is senkinek sem szolgáltatott még igazságot, sőt azt szokták mondani, hogy annak, a ki haragszik, nincs igazsága.

Hogy az az elmélet, a melynek gróf Dégenfeld József a maga beszédében kifejezést adott, csakugyan sérti Nagy Zs. urat, akkor Vámbéry Arminnak „A magyarság keletkezése és gyarapodása“ című történeti művét kellene megtámadnia és hasonló tudományos apparatussal megezőfolnia, ha legény volna, nem pedig azokat, a kik az ő elméletét valóban vagy legalább valószínűnek tartják. Nagyon hálásak lennének azért iránta, mert csakugyan mindnyájunknak kellemes lenne azt látni, hogy tévedtek azok a történetirők, a kik nyíltan tagadni merik, hogy a mi nemzetünk oly tisztaságban lenne ma is, mint volt akkor, a mikor még ott a jó Scythiában vándorolt egyik helyről a másikra.

Vámbéry Armin a magyarság keletkezését ethnologiai unicumnak nevezi. Szerinte, a magyarság következő elemekből alakult: 1. avarok, 2 helesi törökök, 3 szlávok 4 törökök magyar nemi meg-

nevezéssel (vagyis a tulajdonképeni magyarok) 5 besenyők 6. kunok 7. izmaeliták, 8. germánok. „Egészben véve árják szolgáltatották a mai magyarság létrejöttéhez a legnagyobb adalékot és ha szabad vagy lehetséges volna a vegyülek elemzésében számadatokba bocsátkozni, meglehetősen bizonyossággal fel lehet tenni, hogy eredetileg ősi lényegüket tekintve Magyarország népességének több mint háromnegyede árja emberekből állott és hogy legfeljebb egy negyedét lehet ural-altáji származásának tekinteni.

De tovább megy Vámbéry és azt állítja „Ösmagyar, a kie jogezimre hivatkozhatott, már a XII. században is nagy ritkaság számba mehett . . . (368 lap) „bármennyire tiszteljük közép és főnemességünk kegyeletét vagy valóságos vagy vélt ősei iránt, még sem állhatjuk meg, hogy ne állítsuk a következőt: a magyarok mai nemzedékének ereiben az ösmagyar vérnek egyetlen cseppeskéje sincsen többé meg. O a magyarságot nemcsak vegyülek népnek, hanem az ismeretes világ legeslegtarkább vegyülekének tartja. (372 l.). De nem oly nagy baj ez, mint egyelőre látszik, hiszen nincs oly nemzet, mely kisebb nagyobb mértékben ne vegyült volna, nem baj főleg azért, mert a fajok kereszteződéséből mindig testi jelességek származnak, s mert ez a kereszteződés nálunk sokkal nagyobb volt, azért Magyarországon van egész Európában a legszebb emberfaj . . . sat. sat. 372 l.

Ime Nagy Zs. ur, ha haragudni szeret, haragudjék Vámbéry Arminra! De talán arra nem lenne elég a pusztá berzenkedés?

Vagy ismeri a V. Á. idézett munkáját vagy nem. Ha ismeri, akkor igaztalanul támadott oly férfiut, a ki a Vámbéry elméletét magáévá tette, de a magyarság ellen sem V. Á. sem D. J. nem vétkezett, ha nem ismerte, akkor vétkezett az ildom ellen, mert nem szabad kárhözátólag irni annak, ki a dologgal nem ismerős.

Egyébiránt nagyon sajnós lenne, ha csak akkor érezhetnők magunkat jómagyaroknak, ha betudnák bizonyítani, hogy mi az Árpáddal bejött magyarokkal igazi vérkontságban vagyunk, vagyis azoktól egyenes ágbán származunk le. Istenem, a bizonytalanságnak és kételkedésnek mily iszonyu terhe nyomná a mi lelkünket, ha e bizonyítás nem sikerülne; s minthogy talán igaz eredetiségünket nem tudnák bebizonyítani, hát magunkat sem becsülnők semmire. Lehet, hogy némelyek tulásukban ide jutnának. Amde most már nincs oly nemzet, mely tiszta, minden más fajtól való kereszteződéstől ment lenne. Így hát egyik sem becsülné magát. Az angol a világ legkitünőbb, legéletrevalóbb népe, brittekből, normánnokból, dánokból, angol-szászokból stb. alakult, s nem szégyenli, sőt kiválóságát épen keverék voltának köszöni, stb. stb.

A népek physikai, morális és szellemi sajátságai élesen megkülönböztetendők. Physikai tekintetben egy nép vehetett fel más elemeket magába, de morális és szellemi sajátságai uralkodó, vezető hatásukat mindvégig megtartották, erősebb vagy gyengébb alakban. Ezt látjuk a magyar fajnál is. Erkölcsi ereje nyilatkozik abban

is, hogy minden kényszer nélkül új meg új elemeket olvaszt magába s ekképen növekszik, gyarapodik, illetőleg pótolja fogyásait. Ha így nem gazdagodott volna időről időre, a magyarság ma nem léteznék. Az idegenből hozzánk beolvadtakat, vagy kereszteződés által előállott családokat örömmel kell magunkhoz csatolni, mert velők erősebbek leszünk. Ez az igaz magyar politika czéltudatos törekvése és e törekvés sikerében van a jövő Magyarország üdve.

A magyar faj erkölcsi hatása jelentkezik abban is, hogy jellemző sajátságai: vitézség, hon és szabadságszeretet, lovasias nagylelkűség, a más fajok és felekezetek iránti türelem és megbecsülés századokról századokra átöröklődik.

A magyar nyelve, melyben vissza tükröződik szelleme, ha vett is fel szókat az árja nyelvekből, de szerkezetében, őseredeti sajátságaiában változást nem szenvedett; a nyelvalkotmánya s a benne uralkodó törvények ugor eredetre vallanak.

Egy nemzetnél a lényeges faju tulajdonságok minden esetre annak erkölcsi és szellemi sajátságaiában keresendők; sőt hogy a magyarnál még a physikai sajátságok is csak módosultak, de el nem enyésztek, mutatja a vérmérséklet, mely valamint a testnek a lélek által, ugy másfelől a léleknek a test által való különböző izgathatóságában áll. — A magyarnak könnyen lobbanó, izgékony, tüzes vérmérséklete olyan ma, mint volt századok előtt.

Végre zárom soraimat egy megjegyzéssel. Ha az idegeimből hozzánk szakadt jeleket büszkén és talán nyersen magunkból kiteszítjük, akkor történetünk legszebb lapjait kellene kitépni és szétszaggatni. Gondoljatok a Hunyadiakra, Frangepánokra, Zrinyiekre! S vajon legnagyobb népköltőnk Petőfi (Petrovics) Sándor nem ily átmagyarosodott árja ivadék-e? De ki nem vallaná őt büszkén magyarnak?

A Vámbéry Armin elmélete sok tudományos buvárlat eredménye, mint ilyen tiszteletre méltó ugyan, de még általánosan elfogadva nincs, azért még alkalmazásával várni lehet; minden esetre azonban óhajtandó, hogy a sajtó emberei az eltérő tudományos nézeteket és meggyőződéseket ne doronggal, hanem érvekkel egyenértékű tudományos buvárlatokka, igyekezzenek megdönteni. Szavoknak suly! és tekintélye így lehet.

Haragjában még tovább megy egész az elvadulásig a cikkező ur, midőn ezt mondja: „Hogy ő nem azoktól (t. i. a honfoglalóktól) származik, azt elégszer és elég fájdalmasan tapasztaljuk politikai gondolkodás módjában, politikai jellemében és minden tényében.“

A szerkesztő e megrovásban bizonyára a főispán politikai pártállására akar célozni, mi által közvetve az egész szabadelvű pártra rá van dobva a kárhözátás köve, ki van mondva, hogy a szabadelvű párti ember nem származhatik honfoglalótól, nem lehet igaz magyar, erre csak a függetlenségi párti embernek van privilegiuma, ha tán Hodrobinyák Janó is a neve. Mi mint a szabadelvű párt hívei az ily hitvány exlusivitást kereken vissza utasítjuk magunk s a főispán nevében, a ki apai ágról nem tudná ugyan megbizo-

nyítani a honfoglalóktól való származását, de dr. Zs. szerkesztő ur is aligha tudna csak az 8-ik őseig is bizonyítványokat felmutatni erre nézve.

A mi nagyérdemű főispánunk gondolkodására, jellemére nézve van oly magyar, mint bárki Debreczenben s mi szabadelvűek mindnyájan úgy érezzük, hogy a mi magyarságunkat, csak azért, mert a szabadelvűpárt kötelékébe tartozunk, bűn megtámadni, bűn ez által viszályt és egyenetlenséget támasztani.

A főispánnak azonban nemcsak történeti felfogásában van a hiba, hanem ékes szólásában is. Erre csak azt lehet mondani, hogy a főispánnak nincs is arra szüksége, hogy nagy vagy épen elragadó szónok legyen; szükséges azonban hogy okosan és jól tudjon beszélni s Dégenfeld főispánnak ezt a képességét eddig még ellenségei is elismerték; a közigazgatásban és ehhez szükséges ismeretekben való nagy jártassága fáradhatlan tevékenysége, szilárd jelleme, szeplőtlen hazafisága, magyarsága mindenki előtt tiszteltté és becsültté tévék.

Tanár-embernek azonban szüksége van oly önuralomra, hogy még mint szerkesztő is tudatában lehessen annak, hogy ő az ifjuság előtt finom modor, művelt szokások és erkölcs dolgában, ha példány kép nem lehet is, de ne is botránkoztasson.

B. D.

Ünnepi beszéd

(melyet a m. kir. állami főreáliskola ezredéves ünnepén mondott: Fazekas Sándor igazgató.)

Mélyen tisztelt közönség!

Több mint ezer éve, a távol keleten egy maroknyi nemzet jelent meg.

Ma sem tudjuk bizonyosan, csak sejtjük valamennyire, hogy hol volt eredeti hazája.

A művelt európai nemzetek is csak akkor vették észre, mikor ádáz ellenségeivel véres harcokban küzködött.

Legelőször a lebedai síkságon, a mai Don folyó tövével vagy torkolatánál ösmerik fel őket; — onnan az Al-Duna

környékére a kárpátok délkeleti tövében elterülő síkságra szorították engesztelhetlen ellenségeik. Itt sem maradhettek sokáig. Fegyverrel kezükben, és folytonosan harczolva az ellenséges népekkel, bejárják a keleti Kárpátoknak csaknem valamennyi tájékát, míg sok hányattatás és fáradságos bujdosás után a Közép-Duna és a Tisza vidékein mai hazánkban a Kárpátok által övezett rónákon, a szép Magyar országon telepedtek le.

Az új hazát, mint vérrokonainak, a félelmetes hunnoknak, és ezek hősi királyának Attilának örökösei foglalták el, és tették birtokukká. Melyik évben nyomultak be, s melyik évben hódították meg egészen az országot, még a legelőkelőbb történ. tudósok sem tudják egész pontosan megállapítani; de az ma már kétségtelenül bizonyos hogy már ezer évvel ez előtt 895-ben vagy 895-ban ura volt a magyar nép e hazának.

Szilaj volt a magyar, mikor e hazában megtelepedett. A folytonos harc és küzdelem szokásait, erkölcsét és egész jellemét elvadította. De azért erkölcsé és jelleme bele illett azon kor életébe és semmivel sem volt rosszabb, mint a környéke lakó többi európai nemzeté.

Bátor volt és vitéz, harcziás és elszánt, de nem kegyetlen. Kalandos és merész betörésekkel meglátogatták az Elbe vidékét egész Merseburg tájékáig; a Duna mentén Szent Galben és Augsburg vidéke ösmerte a magyarok nevét. Itáliában a Pó síkságon a magyar lovas had gyakran száguldozott. A magyar csata-bárd és buzogány megdöngötte a híres Byzáncz fényes érczkapuit.

Hajh! de a sok háboru megtámadta az ifju és merész népet, mint a vihar megtámadja és megtépi a még fiatal tölgy lombját és megtördeli koronáját. A folytonos külföldi kalandok nagyon felémésztették a nép erejét, megapasztották a harcizosok számát. Attól kellett tartani, hogy elpusztul e nemzet, elvesznek fiai.

De im, az Isteni Gondviselés megmentőt küld: Geiza a fejedelem de különösen István, a magyarok első királya, a szent vallás, ihletett apostola megmentik a nemzetet a végenyészettől.

Mint egészen idegen jelent meg a

magyar nép e hazában; rokonai közül egy rész, a hunnok és talán az avarok is, megsemmisült, elenyészett, mert nem tudott alkalmazkodni a meghódított új hazát környező népek viszonyaihoz; más rész beolvadt az idegen népek nagy özönébe, mint a bolgárok, vagy ott maradt a keleti hazában, mint a khazárok, besenyők és a kunok.

Vérrokonaitól elkülönítve, az ellenséges idegen népek tenger-árjától körül fogva, itt élt a magyar elhagyatottan; nem bízhatott másban csak saját karja erejében, istenének kegyelmében.

A veszély pillanatában támadt a mentő gondolat; a végső szükségben érkezett a mentő gondolat; a végső szükségben érkezett az isteni segítség.

Geiza felvette, vagy legalább terjeszteti megengedte, a keresztséget; — fia István pedig igazi apostolként hirdette a szeretetnek és az üdvösségnek szent vallását.

A magyar nép a Krisztusban és Krisztus által belépett az európai nemzetek nagy családjába. A szent hit tanítása édes testvérré avatta a gyűlölt ellenséget; szelidde és jámborrrá tette az elszilajult nemzetet. — A kard helyett az ekevasa lesz a rendes szerszám; a véres kalandozásokat a békés háziélet váltja fel.

A fiatal és kicsiny nemzet, fiainak vérén szerzte meg a magyar hazát. Az őshöz mindenben méltó késő nemzedék erős karral s elszántsággal védte meg ez ősi haza függetlenségét és szabadságát.

A magyar nemzet élni akart és élni tudott függetlenül és szabadon. Akaratán dugába dőlt a hatalmas német császár hódítási törekvése; éberségén megsemmisült a görög császár ravasz módra kiszámított cselvetése.

Erős tölgyként, gyökerében megintgatva tuléli a mongol támadás pusztító viharát; s mint tehetséges cultur-nép Róbert Károly, Nagy Lajos és a Hunyadiak korában becsületet és tiszteletet viv ki a magyar névnek.

Szembe száll a félelmetes ellenségnek a török népnek hódítói terveivel s több százados küzdelemben, — igaz, csaknem élte árán — legyőzi az eddig folyton győzedelmes török népet.

TÁRGZA.

Emlékvers.

— A debreczeni hölgyek millemiumi zászlajának felavatási ünnepélyére. —

Irta: Körösi Kálmán.

Valóra vált a költő szive-vágya.
Míróly oly szépet álmodott s dalolt,
Mi keble dalra készítő hevének
Istentől ihlett fényes álma volt;
Hogy „*lesz még egyszer ünnep a világon*”
Édes való már, nem sovárgó álom;
Sirjába térhet immár Simeon:
Nagy napja eljött, boldog már a hont.

Ünnep-harang hív: hangja áradatja
— Halljátok-é — mint hőmpolyög felénk?
Éreznyelve zengő-zúgó szózatától
Feledni tudjuk, mennyit szenvedénk . . .
Kongásiban szól nagy Rákóczi lelke,
Szól sziveinket szent ünnepre keltve,
S zugása — mintha végtelenbe vágya —
Reá borul a széles Hortobágyra.

És leng a zászló . . . röpke szárnyalással
— Látjátok-é — mi büszkén leng lobog?
Csak hölgyeinknek tiszta honszerelme,
Az adhatott ily dús ajándokot.
Nőink szivének tiszta honszerelme,
Az ennek éke, nem a drága kelme,
Aranyyal átszótt himezésiből
Az ő szivüknek lángja tündököl!

Óh, szép a nő, ha ébredő szerelme
Szivében, mint a forrás felfakad
Oly szép, ha érte küzdő férfi vállát
Átfonja mint repkény a várfalat,
Még szebb, ha csendes, enyhe tüzhelyénél
Kedves kicsinyek boldogságaért él,
De, óh legszebb, ha lelke nagy szerelme
Honáért gyul fel égi gerjelemre . . .!

Ez a tűz lángolt a ti kobletekben
Szép hölgyeink, egy ezredéven át,
Csodás varázsu pillantástokból
Ez a tűz szórja most is sugarát;
Szerelmeteknek omló hősugára
Reményt derít a gyászoló hazára,
S ha boldogul él Árpád ősi honja,
Reá világol és diésfénybe vonja.

Szerelmeteknek ékes hirdetője
E lobogó is, áldott szépeink!
Lengése büszke, lobogásiból egy
Dicső jövőnek rózsás képe int;
Mert mig mosolytok a küzdő jutalma
Honért a férfi hogyne élne-halna!
Küzdekre vágyik a szív és a kar,
Szabad lesz nagy lesz addig a magyar!

Fel hát a zászlót, — fennen hadd mutassa
Nagy Debreczennek ősi ezimerét!
Nagy multja fényét ősi ezimeréből
Csodálva lássák, kik nem ismerék . . .
— Nagy multat élt, mert ezredéven átál
Egy sorsa volt a féltett szép hazával:

Mindig dicső czél utjain haladt
S azért hevül e szent zászló alatt . . .

Bárány szelidség volt erénye, bárha
Sokat volt sorsa súlyos, mostoha;
Sok szenvedés tüzeben forrtak össze
E város és a háromhegy hona . . .
De mig vivé a sors nehéz keresztjét,
Küzdelmi lelkét s izmait megedzték:
Tehertől nyomva fejlett, mint a pálma
S nincs harc, amelyben helyén meg ne állna.

Küzdött, remélt, — hitében meg nem ingott,
Bár kellett sokat csalódnia;
Melyen megállt, a dönthetlen talapat,
A könyvek könyve volt: a biblia;
Reménye, — mint fönix — ha semmivé lett,
A hit tüzeben mindig újra éledt,
S remélt, hitt, mert felette reszkete
Világló napként Isten végzete . . .

Világló nap: áldó égi végzet, —
Az hinte fényt a drága honra is;
Élnék-e még, ha Istenünk kegyelme
Köblünk felett nem lett vón' érczpaizs?
Kis sajka voltunk zajgó vészek árján . . .
Vivtuk esatáink' elhagyottan, árván . . .
Nem volt, ki védjen, csak a két karunk,
Mi mégis elünk s — élni akarunk!

Él a magyar még, — hire messze terjed,
Mint régen . . . egykor . . . ezerév előtt:
Honért, királyért küzdelemre vágyva
Uj ezredévhöz érziünk tetterőt.

Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár és Mohács lassanként elgyöngítik az előbb erős nemzetet, felemésztik addig hatalmasnak érzett erejét, megrendítik önmagába vetett bizalmát, megingatják hitét.

Nem mer, nem tud többé bizni az önmaga erejében. Szomszéd népek támogatását és tehetségét igyekeznek megszerezni. Az ujkor kezdetén Európa leghatalmasabb dinasztiájának egyik tagját emeli trónjára. Magától ez uralkodójától, részben talán nagy hatalmu rokonától is, várja népünk szorult helyzetében a segítséget és a régi hatalom helyreállítását.

A biztató remény szomorú csalódássá változott. A magyarnak hogy hazáját megvédelmezhesse, hogy nemzeti lételetét és szabadságát megoltalmazhassa, egyszerre kellett harcolnia barátokkal és ellenséggel. A kettős küzdelem kimerítette egész erejét.

Lehet-e hát csodálkozni rajta, ha voltak e haza fiaik közt kishitűek, a kika hátulról fog fenyegető veszély és a kétségbeesés egy-egy pillanatában függetlenségüket és szabadságukat is hajlandók lettek volna feláldozni, csak hogy az életét megmenthessék nemzetüknek?

Hála legyen az Isteni Gondviselésnek, ekkor is megoltalmazta hazánkat. Tömerdek vér feláldozásával, és a végső erő-megfeszítésével sikerült legyőzni az ellenséget, visszaszerezni a sokat szenvedett országrészeket. Lassan-lassan szünni kezdett a belső küzdelem is; a nemzet és idegen szellemű kormánya kölcsönösen kezdik egymást megérteni, s kibékülve hozzálátnak a békés alkotások nehez és nagy munkájára.

Nehéz volt ez alkotások munkája. A sir szeléről hozta vissza a veszni indult nemzetet. Sok időn át csak magáért az életért, és az életküzdelemben elvesztett örök visszaállításáért kellett fáradozni. Csaknem hosszú két század telt el, míg a nemzet az igazi haladás útjára ért. Munkásságát rövid időn ismét megzavarta ugyan egy átvonuló zivatar; de az a baj csak akarátát erőriti. Önrendelkezési jogainak visszanyerése után a három utóbbi évtizeden át oly haladást tett, annyira fejlődött, hogy elhallgattatta az ellene annyiszor és méltatlanul hangoztatott

Viszály, gyűlölség elsimulva szépen,
Egygyek vagyunk a multak ünnepében
S a mit millió szív egybeforrva érez:
Hozzát sóhajtuk, népek Istenéhez!!

Mikor Hadurként szálltál fellegidben
Honszerző ősök csatái fölött, —
S mikor Fiadnak szent keresztje minket
Örök kapocszal nyugathoz kötött, —
S mikor pusztító polgárharezra kelve
Egymás ellen vitt a hitnek nagy elve, —
Mindig, mindnyájan, — jó és rossz napokba:
„Te benned biztunk eleitől fogva“!

Te benned bizunk most is, hogy felettünk
Uj ezredévek fénylő napja kel;
Előtted még egy ezredév is annyi,
Mint hogyha a tegnapi mult volna el...
Ajukunk imája hozzát esdve járul:
Ne vedd le gondod hű néped honáru!
Viszhangra keljen igéd szözeata:
Örökre élj te szép magyar haza!!

Örökre él... most ime lassu szárnyon
Egy ezredév felette áthaladt...
Óh, jertek hát e bűvös pillanatban
Imára gyűlni lobogunk alatt,
Tegyünk törhetlen, nagy, szent fogadalmat,
Hogy honszerelmünk soha el nem alhat
S kiáltuk fel, hogy égig hasson át:
Élünk-halunk, — nem hagyjuk a hazát!!!

vadásokat megszerezte maga részére a művelt világ becsülését.

Megmutatta, hogy van benne akarat, van benne tehetség.

Multunkból ezer baj között megőrizett emlékeinket, mai gazdasági és művelődési állapotainkat, mint ezer éves viharos életünknek tanujeleit, a kiállításban tártuk fel az érdeklődő művelt világnak.

Hadd lássák meg, mi volt hajdan a magyar és mi most. — Hadd legyenek ítélő bíránk, s ítéljenek felettünk. Itéljenek ezer évi életünk és munkásságunk felett.

Elfogulatlan és igazságos bírák ítélésétől nincsen miért tartanunk.

De a munka súlyosabb és nagyobb része még csak ezután vár a magyar nemzet fiaira. — Fejlettségünk messzire van még attól, hogy a népek nagy versenyében, féltett helyünkön biztosan megállhassunk. Fejlődésünk még a kezdetek is csak kezdetén van.

De biznunk kell az Isteni Gondviselésben. Ő adta nekünk, Ő tartotta meg számunkra e szép hazát, Ő vezérelte folyton lépteinket.

Biznunk kell a nemzet jó szellemében; — de különösen a lelkes ifjúságban. Hiszszük, hogy a magyar ifjúság megérti a jelenkor szellemét, s meghallja és meghallgatja a haladó kor intő szözeatát, és a leghatalmasabb fegyverrel, az igazi műveltség fegyverével felfegyverezve megvédelmezi, s az új ezred évben is megtartja a magyarnak az ősköztől nyert drága örökségét: a magyar hazát.

Ha művelt ifjaink így fogják fel és így teljesítik a rájuk váró feladatot, akkor teljesülni fog a költő jóslata:

„ — — — még jönni fog
Egy jobb kor, mely után
Buzdó imádság epedez
Százerek ajakán.

A főrealiskolai igazgató beszédén kívül még Komlóssy Imre VIII. o. t. mondott egy igen szép alkalmi beszédet, mely általános tetszést aratott. A nemes ifjui hévvel elmondott oráció vége így hangzott:

Istenünk, ki ezer éven át bajban, búban gondunkat viselted, ezerévek alkonyulatánál hálát zengünk a te szent nevednek. Az időnek új csillaga kelvén könyörgőre változik az ének. Ezeréves haragod betelvén: adj minékünk szebb, jobb ezer évet! Ha volt bennünk, meglakoztunk érte. Soká hordtuk balkezednek súlyát. Szándomból eléged meg végre magyar néped töviskoszoruját. Neveld nagyra szabadságunk fáját, melynek földjét, annyi vér locsolta. Ne hadd, hogy más szedje a gyümölcsét, ahogy eddig szedte... tókolt. Add jutalmad, haragod betelvén: magyar könynek, magyar verejtéknek! Az időnek új csilladja kelvén: adj nekünk szebb jobb ezer évet!

Hálaadó istenitiszteletek.

Budapest, május 11.

A magyar nemzet tegnap a templomokban ünnepelte az ezredévet. Harangok zugása hálaadó istenitiszteletre hívott mindenkit, akiben az ősök vérével öntözött haza szent földjéért hevülő magyar szív dobog. A hazafiság szent lelkesedése a templomokban Isten színe előtt gyuladt fel. Szegény és gazdag nyelv és felekezeti különbség nélkül egy érzelmben, egy gondolatban egyesült tegnap: a hazaszeretet felmagasztosító érzelmében, és a hálaadásban Isten véghetetlen jószágáért, aki hazát adott nekünk és azt megtartani segített.

Igy ünnepelt tegnap Debreczen is.

Minden templomában felhangzott a hálaének és az ünnepi beszéd, amely az isteni gondviselés kifogyhatatlan kegyelmét, ezer éves létünk dicsőségét, küzdelmeit, tanulságait és az új ezer év boldog reménységét hirdette az imádkozó nép előtt.

Tudósításaink itt következnek.

Az ev. ref. templomokban.

Az ev. ref. hálaadó isteni tiszteletek reggel 9 órakor kezdődtek. Mind a négy templomban a nagy naphoz alkalmazkodó beszédek tartattak. A városi, egyházi előjáróság, a különféle polgári és katonai hatóságok a városházától indultak a nagy templomba. A sok csillogó diszmagyar, a katona tiszték egyenruhái ritkán látható fényes látványt nyújtottak. A templom tágas hajói zsufolásig megteltek ünneplő közönséggel. Az istenitisztelet a 37. dicséret I. verse eléneklésével kezdődött, amelyet XC. zsoltár első verse követett. Majd a főiskolai kántus énekének elhangzása után Könyves Tóth Kálmán lelkész lépett a szószékre. — Előbb imádkozott, azután „Mózes V. könyve 26. r. 9. 15. 16. v. vette textusul Behozott min ket e helyre (az Ur) és adta nekünk ezt a földet, téjjel és mézzel folyó földet. Tekints alá a te Szentségednek lakhelyéből, a mennyekből és áldd meg a te népedet és a földet, melyet adtál nekünk, miképen megesküdtél a mi atyáinknak.

E mai napot, a te Urad Istened parancsolja neked, hogy e parancsolatok és törvények szerint cselekedjél, megőrizzod annak okáért és a szerint cselekedjél teljes szivedből és teljes lelkedből“ E textus alapján egyikét tartotta az ő legszébb predikációjának, amelylyel valósággal elragadta a feszült figyelemmel hallgató gyülekezetet. Predikáció után ismét imát mondott a hazáért és királyáért. — Végül újra a kántus énekelte a Kőlcsey himnusát. Legelsőnek, a kik felállottak az énekre a katonatisztek voltak. Követte példájukat az egész gyülekezet. — A hatóságok a nagytemplomból a r. kath. templomba vonultak.

A róm. kath. templomban.

Te Deum laudamus... hangzott fel az ájtatos ének a római katolikus templomban, a mely fél tizenegy órára a szorongásig megtelt a meghívott notabilitásokkal. Pontbantizenegy órakor vette kezdetét az ünneplés „Te Deum“, a melynél dr. Wolaffka Nándor püspök pontifikált rendkívül fényes segédlettel. Ezalatt a templom előtt egy diszszázad honvédség s ugyanannyi közözhadseregbeli katona foglalt helyet a katonazenekarral. A Te Deum eléneklése után az egész közönség a „Szözeatot“ énekelte el s az első akkordok felhangzása után felállott a közönség. A lelkesítő ének elhangzása után dr. Wolaffka Nándor püspök tartotta rendkívül hazafias szellemben gyönyörű beszédét, a melyben lelkes szavakkal cseleltelte a második ezerév megérésének föfeltételét a lankadatlan hazaszeretet s a tiszta polgárerényeket. Beszédének gyújtó hatása volt. Meglátszott az arcokon, a szemek tüzeiben az a lelkesedés, amelyet a püspök lángszavai előidéztek. A fényes egyházi ünneplést a „Hymnusz“ eléneklése zárta be. A templomból a notabilitások a főtérrre vonultak, a hol a kivonult két diszszázad eldefilírozott előttük.

Az izr. templomban.

A katonaság diszfelvonulása után a notabilitások s meghívott vendégek a Szent-Anna-utcai zsidó templomban vonultak, a melynek tágas hajója rövid idő alatt teljesen megtelt. Az ünnepi istenitiszteletet Berliner Abraham imája nyitotta meg — Ez után Krausz Vilmos

főrabbi tartotta meg beszédét, a mely a hallgatóságra mély hatást gyakorolt. — Minden ízében kiváló szónoklatában ama hasonlattal foglalkozott, hogy a magyarok és zsidók sorsa, élettörténete hasonló. A zsidókat Mózes vezette be az ígéret földére, a magyarok Árpád vezérlete alatt foglalták el az új hazát. De a sorsesapások is, amelyek a két nemzetet érték nagyban hasonlítanak egymáshoz. Remek beszédét azon ünnepélyes fogadalommal zárta be, hogy a magyar zsidóság az új ezerévből életét, vérét, vagyonát, mindenét bármely pillanatban feláldozza forrón szeretett hazájáért, Magyarországaért. Az istenitiszteleket kevéssel egy óra előtt ért véget.

Az ág. ev. templomban.

Az ág. ev. templom d. e. 10 órákor egészen megtelt a hálaadó istenitisztelekre. Gyülekezeti és kar ének után *Materny* Lajos lelkész mondott szép imádságot és hatásos egyházi beszédet.

Az orh. izr. templomban.

Az autonom orthodox izraelita hitközség a Pásti-közi templomban d. e. 10 órákor a következő sorrenddel tartotta meg a hálaadó istenitiszteleket: 1. Bekezdett ima. 2. A 21. 66. és 67-ik zsoltár elénoklése. 3. Könyörgés a haza, király, városunk és a városi hatóság boldogságáért és üdvéért. 4. Hála ima hazánk évezredes fennállásának megünneplésére. 5. A 72. 91. 100. és 117-ik Zsoltár recitálása. 6. Záróimá. Rozenberg Farkas rabbinus szépbeszédet tartott Jerem. 29. 7. verse alapján. „Segítsétek elő azon ország békéjét, melybe vezettek benneteket, imádkozzatok érte Istenhez, mert az ő békéjében van a ti békétek.” A hitközség este 8 órára 100 terítékű bankettet rendezett, melyen szebbnél-szebb felköszöntők mondtak.

A „Stefánia” nőegyleti árvaház

is méltóképen ünnepelte meg tegnap délelőtt 10 órákor nagy-péterfia-utcai helyiségében a millenniumot. Az ünnepélyre a nőegylet elnökségén kívül diszes, nagy közönség jelent meg s gyönyörködött az árvák lelkes énekében, szavalataiban.

A debreczeni kir. törvényszék fogházában tartották számára *Csiky* Lajos fogházi lelkész tartott hálaadó istenitiszteleket, prédikálván az ő szegény híveinek Ésaías 61., 1. 2. alapján arról, hogy rajta Istennek Szentlelke legyen, hogy azért küldötte őt az Ur, hogy a szegényeknek az evangéliumot, a foglyoknak a szabadságot és az Ur jókedvének esztendejét hirdesse. Különben az igazságügy-miniszterium rendelkezése alapján a foglyok tegnap dupla — husadagot kaptak, június 8-án pedig bort fognak kapni.

Zászlóavatató ünnepek.

Két új lobogót avattak fel tegnap ünnepélyesen Debreczenben, az amugyis ünnepelő hangulatban lévő közönség élénk érdeklődése mellett. A debreczeni hölgyek a nagyérdőn adták a város őrizete alá a Dégenfeld gróf kisasszonyok hazafias kezdeményezéséből készült remek selyem zászlót, amely alatt Debreczen város bandériuma hódolatát fogja bemutatni június 8-án Szent István koronájának fölkenet viselője, a király előtt. Ugyanazon időben a debreczeni kőmives iparosok a Margit-fürdőben tartották fényes zászlóavatató ünnepséget, amelyen városunk számos kitűnősége jelent volt.

Ez az érdeklődés mutatja, hogy a debreczeni közélet vezérei szívesen részt vesznek a munkás osztály örömeiben, valamint főgondjukat képezi az is, hogy

bajaikon segíteni törekcsenek mindig. — Nem is hisszük, hogy a józan gondolkodású, szorgalmas debreczeni munkás nép a szociálizmus rendbontó karjai között vesse magát.

Az ünnepélyek lefolyása a következő volt:

A hölgyek lobogója.

Szépszámu, előkelő közönség előtt folyt le tegnap délután a debreczeni hölgyek millenniumi zászlójának felavatása. A nagyérdőni vendéglő előtt mulató tömeg lelkes éljenzése között vonult be a terembe gróf *Korniss* Zsigmondné urnő, a zászlóanya, *Simonffy* kir. tanácsos polgármester karján. Követték a koszoru leányok a vőfélyekkel. Minden párt megéljeneztek. Koszoru leányok voltak:

Gróf Dégenfeld Anna, Fráter Emillel, gr. Dégenfeld Mária Szuhányi Andorral, Gerson Adrienne Miskolczi Lajossal, báró Györfly Katinka Villám Jánossal, Takács Viola Koszler Gyulával, Medgyessy Piroska Pásztor Gyulával, Fried Eta a diszmagyarba öltözött Dóczy Józseffel, Kemény Klára dr. Komáromi Sándorral, Emmert Evelin Kovács Józseffel, Losonczy Margit Szücs Jenővel, Laber Matild Csáky Jánossal, Ivó Irma Visky Sándorral, Berger Margit Tóby Elekkel, Csáky Gizella Oláh Antallal, Balogh Róza Király Gyulával, Erber Margit Fráter Józseffel, Horváth Mariska Beseneczy Kálmánnal, Butykay Ida Miskolczy Istvánnal, Czeglédy Ilonka Gaacsary Istvánnal és Károlyi Ilonka Zseránszky Jenővel.

Az ünnepély Erkel „Hunyadi” operájának nyitásával kezdődött, a melyet Rácz Károly kiváló precizitással adott elő. A városi dalegylet énekelte azután Langer Millenniumi Hymnusát.

Gróf Korniss Zsigmondné zászlóanya rövid hazafias beszéd kíséretében adta át a hölgyek lobogóját *Simonffy* Imre polgármesternek.

Viharos éljenzés közbe vette át Márk Endre kezéből a zászlót Körner Adolf tanácsnok, a ki mellett Vecsey Imre és Király Gyula tanácsnokok állottak.

Simonffy Imre polgármester a következő beszédet mondva fogadta el a hölgyek hazafias ajándékát:

Méltóságos Grófné, mélyen tisztelt közönség!

Igen szép és a késő korban is példátul szolgáló eselekedet volt, hogy a városunk jó hírnevéért lelkesülő hölgyek a magyar nemzet ezeréves fennállásának emlékére egy városunk színeiből alkotott diszes zászlót készítettek saját költséjükön. E zászló rendeltetése, hogy f. évi június 8-án a koronázás 29ik évtordulóján az ország fővárosában tartandó nagy ünnepség alkalmával, hazánk többi törvényhatósága lobogóival együtt a Mátyás király templomában közszemlére kitett Szent István koronájának a parlament új palotájába kísérésekor városunk bandériuma által a Magyarországból és a külföldről nagy számban összegyűlő közönségnek majd vissza térve a kir. palota előtt koronás királyunknak bemutatassék. Debreczen sz. kir. város hazaszeretetének s a legalkotmányosabb uralkodó iránti törhetlen hűségének, hódolatának tanúsításául. Rendeltetése, hogy az eképpen felszentelt disz zászló a lelkes utódok használatára városi törvényhatóságunknál megőriztessék.

Midőn ezen diszes zászlót, felette nagy becsű ajándékot, törvényhatóságunk nevében átveszem, egyszersmind meleg köszönetet mondok mindazon lelkes hölgyeknek, kik ezen zászló költségeihez bármely csekély összeggel is járulni szíveskedtek.

Hálás köszönetet mondok továbbá

azoknak, kik a kivitelben kezdettől fogva segédkeztek, különösen pedig a Méltóságos Grófnénak, ki — ismert jó szíve, haza szeretete, városunk iránt sokszor tanúsított jóindulata folytán a zászlóanyai tisztet elvállalni s a Méltóságodat környező s itten megjelent kedves és szeretetre méltó koszorus leányainak közreműködésével ezen ünnepélyt fényessé, diszessé tenni kegyeskedett.

Rövid beszédemet azzal fejezem be, mit ma minden magyar hő imájába foglalt:

Eljen a magyar nemzet!

Eljen a koronás király! Fény nevére, áldás életére!

E lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után dr. *Körösi* Kálmán ügyvéd szavalt el diszmagyarban saját ünnepi emlékversét, a melynek a szép előadás csak fokozta hatását. A költe. nényt lapunk más helyén közöljük.

Az ünnepély a Himnus eléneklésével ért véget.

Este fényesen sikerült táncmulatság volt a nagyérdőni vendéglőben.

A kőmivesek zászlóavatása.

Verőfényes, napos időben óriási közönség gyűlt egybe tegnap délután a „Margit” fürdő koreszolyapályáján a kőmives ifjak diszes zászlójának felavatási ünnepélyére.

Kevéssel 3 óra után érkezett meg a bálanya kíséretével, míg a koszorus párok a lobogót hozták magukkal. A bálanya kékvirágos selyem ruhát viselt. *Szabó* Bálint elnök vezette be a zászlóanyát s az emelvényen elhelyezett piros bársony székekben foglaltak helyet, amíg a vőfélyek és koszorus leányok körötte csoportosultak.

A míg az elhelyezkedés történt lassanként összegyülekeztek városunk notabilitásai. Ott láttuk *Kiss* Áron püspököt, *Materny* Lajost, *Tárkányi* Pétert, gróf *Dégenfeld* József főispánt, *Pnky* Gyula királyi ítélőtáblai elnököt, *Drauzenz* alezredest, *Radetzky* századost, *Dobieczy* Sándor üzletvezetőt, *Boczkó* Sámuel rendőr főkapitányt, *Lengyel* Imrét, idős. *Csanak* Józsefet, *Dr. Kola* János, *Kiss* Albert országgyűlési képviselőket, *Éötvös* K. Lajost, *Juhász* Ignácot, *Laber* Mihályt, *Röszler* Richárdot, *Berger* Jenőt, *Roncsik* Lajost, *Bauer* Károlyt stb. stb.

Az elhelyezkedés után a munkás dalegylet énekelte el igen szépen a „Szózat”-ot, majd utána *Szabó* Bálint elnök tartott rövid, lelkes beszédet.

Dr. Nagy Zsigmond lelkes beszéde következett ezután, a melynek gyújtó hatása a lelkes, gyakran kitörő éljenzésekben volt észrevehető. Szónoki hévvel előadott beszédét a dalárda éneke követte s utána *Szabó* Bálint elnök felhívta *Horváth* Istvánnét, a zászlóanyát, hogy az első szöveget verje be a felavatott lobogóba.

A zászlószögek beverésénél számos remek jelmondat hangzott el, a melyet térszűke miatt azonban nem közölhetünk.

A felavatás ünnepélyes aktusának befejezése után a közönség legnagyobb része a terembe vonult, a hol kezdetét vette a táncmulatság s ezt megelőzőleg a társas vacsora.

Legujabb.

A főrendiház ülése.

Budapest, május 11. A főrendiház ötödik ülészakának megnyitásával kapcsolatban ma délelőtt megejtették a megalkulást is.

A képviselőház új ülészaka.

Budapest, május 11. Az országgyűlés ötödik ülészaka ma megnyílt. A Házban a megnyitásra vonatkozó királyi kézirat

felolvasatván elhatározták, hogy a jegyzőket holnap a háznagyot és az osztályokat szerdán választják meg.

A főváros közgyűlése.

Budapest, május 11. Budapest székesfőváros ma délelőtt tartotta meg milleniumi diszközgyűlését. Ráth Károly polgármester megnyitó beszéde után Radocza János tartott ünnepi szónoklatot, majd elhatározta a közgyűlés, hogy egy milliós forintnyi alapítványt tesz kulturális, közigazgatási és más jótékony célokra.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattárak felelősek felvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Ötthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényeszkénél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél. Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 10—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Május 16. Nyomdászok tavaszi mulatsága a Margit-fürdő összes helyiségeiben.

— Előkelő külföldi vendég a kollégiumban. Az evang. szövetség képviselőiben Bligh Ede lelkész vezetése mellett Baedecker bölcészdoktor, Knobelsdorff K. nyugalmazott alezredes és Vischer Sarasin A. tagokból álló küldöttség látogatta meg hazánk fő- és székvárosát, hogy részt vegyenek nemzetünk és hazánk ezredéves fennállása alkalmából érzett hazafias örömeinkben s egyúttal szívesen üdvözljék a magyar protestáns hittestvéreket, a prot. irodalmi társasági választmányi közgyűlésének színe előtt. A tekintélyes küldöttség tagjait nemcsak a fő- és székvárosban egybesereglett protestáns kitűnőségeink fogadták a legelőzékenyebb, testvéri szeretettel, hanem figyelemre és megkülönböztetett tiszteletre méltatták őket a diplomáciai körök is. Ő Felsége az elibe járult küldöttséghez ezt a kérdést volt kegyes intézni: „Mi a célja az önök társaságának?“ Erre Vischer Sarasin küldöttségi tag így felelt: „Az evang. szövetség azoknak a keresztyén hívőknek a társasága, a kik a Jézus Krisztusban való hitöknek egységét kifejezni akarják.“ Erre a Királyi Felség ezeket a rendkívüli mély jelentőségű szavakat mondotta: „A sok tusakodás és nagy zürzavar idején örömeimre szolgál, hogy megismerhetem azt a társaságot, melynek ilyen célja van.“ A meghatottan távozó küldöttségi tagok közül Vischer Sarasin, dusszagdag bázei polgár a helvétiai evang. szövetségi gyűlések alelnöke, akinek 23 milliónyi vagyona van, ellátogatott Debreczenbe is, ahol folyó hó 8-án délelőtt 11 órákor a kollegiumi imateremben főt. Kiss Áron püspök ur, a theol. professzorok és nagyszámú akadémiai ifjak jelenlétében, tanulságos, tartalmas és hatásos evangéliumi szellemű beszédet tartott, kifejtve az evang. szövetség eme jelszavának értelmét: unum corpus sumus in Christo. Vischer Sarasin egy napig időzött Debreczenben. Ez idő elatt megtekintette a kollegium gyűjteményeit, egy diák coetust, ahol

névét beírta egy emlékkönyvbe. Délben Balogh Ferenc hittanárnál ebédelt, ahol jelen voltak: özv. Hegyi Mihályné, ez a buzgó, áldozatkész református urnő, Csiky Lajos és dr. Erdős József hittanárok. A kitűnő vendég meglátogatta Kiss Áron püspököt és Csiky Lajos hittanárt. Innen a Bácskába utazott.

— Gazdászok milleniumi ajándéka. Megemlékeztünk már arról a szép és humanus célú alapítványról, melyet a debreczeni gazdasági tanintézet hallgatói tettek. Az alapítvány tőkéje: négyszáz korona, a melynek kamataiból mindig egy szorgalmas ifjút segítyeznek. Az alapító oklevél aként intézkedik, hogy a kamatok fele már a jövő évtől kezdve évente kiadassék, míg másik felét mindenkor a tőkéhez csatolva kamatoztatják. Az alapító levélből közöljük az alábbi pontokat:

A debreczeni gazdasági tanintézet hallgatói saját adakozásukból gyűjtött összegből egy alapítványt létesítenek, mely „Milleniumi alapítvány“ czimen a tanintézet igazgatósága által kezeltesék s annak évenkénti kamatai mindenkor az első felét bezáró vizsgálat után a segélygyeleti bizottság ajánlatára a tanárikar által arra érdemesnek ítélt jó előmenetelű s kifogástalan magaviseletű II. vagy III-ad éves gazdász anyagi támogatására fordittassék.

Mint hogy pedig ez az alapítvány azon magasabb célból létesítetik, hogy ezáltal a tanintézet hallgatósága hozzájuk illő módon tegyék emlékeztetéssé a nemzeti történet eme kiemelkedő ünnepét s egyúttal emberbaráti — közvetve pedig a Haza iránti szeretetöknek és hálájoknak is kifejezést adjanak — arra való tekintettel, hogy ezen kötelesség nem csak a jelen, de a jövő nemzedéket is terheli, az intézet jövődöbeli hallgatóinak is erkölcsi kötelességül hagyjuk, hogy az általunk megkezdett alapon tovább építsenek.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg május havi ülését gróf Dégenfeld József főispán elnökelete alatt. Első sorban a múlt havi jelentéseket olvasták fel, a melyeket tudomásul vettek. Ezután Hajdu-Nánás városnak már ismertetett kérvényét vették tárgyalás alá, melyben a polgármester-anyakönyvvezető elfoglaltsága miatt egy anyakönyvvezető helyettesi állás létesítését kéri a belügyminiszteri tárcza terhére. A közigazgatási bizottság a kérvényt pártolólággal terjeszti a miniszterhez. A jövő havi ülést, amely június 8-án a hódolói diszfelvonulás miatt nem lesz megtartható, 15-ére halasztották.

— Görgey ezredes távozása. A helybeli 3-ik honvéd gyalogezred köztisztjeletben álló ezredesét, Görgey Vincét Ő felsége a király a kolozsvári hatodik honvéd herületi parancsnoksághoz, egy tábornoki hely betöltésére helyezte át. A 3. gyalogezrednél a parancsnokságot Nyírny alezredes veszi át, a ki jelenleg a 39-ik gyalogezredhez van szolgálattételre beosztva.

— A Dóczy-majális. Az ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei által évenként rendeztetni szokott majális ez évben még nagyobb szabásúvá és ünnepélyessé vált azáltal, hogy a tanintézet által szombaton délelőtt tartott millenárius ünnepségnek mintegy folytatását, záródékát képezte. A kedves gyermekesereg, kísérv a felnőtt szép nagykortól már a kora délutáni órákban kivonult az erdőre, melynek árnyas fásorai alatt a Dobos pavillon közelében, széles jókedvvel, pajkos vidámsággal, táncszal szereztek maguknak és az őket örömmel szemlélőknek sok gyönyörűséget. Este a pavillonban a nagyobbak mulatsága következett s mipt rendesen, most is szűk lett a vigadó a vigadóknak.

A legkedélyesebb hangulatban folyt a mulatság hajnalig. A nagy számú kedves jelenvolt, most az egyszer épen azért meg fog bocsátani, hogy diszes névsorukat mai lapunkban térszűke miatt nem közölhetjük.

— Letört virág. Szeme fénye volt szüleinek a kedves leányka, kinek pajzán mosolya megédesítette szüleinek életét s ma már csak egy kedves, eliratott halott. Ma déltán 3 órákor temették a mélyen sujtott szülők a halál által letört szép virágukat, örömeiket, reményüket. Legyen pihenése csendes és folytatása a gyermek álmoknak, melyeknek aranykódét durva kézzel tépte szét a halál. A megszomódott szülők a következő gyászjelentést adták ki:

Vérző szívvel tudatjuk felejtethetlen kedves leányunknak, Klárikának hosszas szenvedés után, ma reggel 6 és fél órákor, élte 11-ik évében bekövetkezett csendes elhunytát. A letört kis virág földi maradványai, f. hó 11-én hétfőn délután 3 órákor fognak, a Nagy-Csapó-utcai 317. sorsz. házuknál ev. ref. szertartás szerint tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Debreczen, 1896. május 9. A gyászoló szülők: Hajdu Gyula s neje Márton Luiza, gyermekeik: Béla, József, Lajos, Miklós és István nevében is.

— Egy házaspár tragédiája. A milleniumi örömszajába tegnap revolver lövések dördültek, a melyekkel egy szegény fiatal férj előbb a felesége életét akarta kioltani, a kit nagyon szeretett, de az asszony vonakodott együtt élni urával; azután önmaga tartott rettentő ítéletet a hitves gyilosság felett. Két golyóval kivégezte magát. A szenzációs eset részletei a következők: Tegnap reggel hat órákor a rendőrségi központhoz jelentették, hogy a ménteleppel szemben két hulla fekszik. Kovács Mihály ügyeletes tisztviselő dr. Szentpály Béni kerület orvossal nyomban a helyszínre sietett. A jelzett helyen ráakadtak Bana István hullájára, akinek a gégeje fölött rátongó lösebből még akkor is patakzott a vér. — Kezében egy hat lövetű kilencz milliméteres revolver volt, a melyből öt lövés hiányzott. A hullától 20—25 lépésre feküdt Bana Istvánné, Varga Juliánna, jobb oldalt támaszkodva szívet faesaró nyöszörgés közepette. A bámulók nagy tömege verődött össze a rémes látványra. — A hirtelen alkalmazott orvosi segélylyel annyira eszméletre tért a szerencsétlen asszony, hogy maga és férje nevét elmondhatta. Bana István édes anyját hallgatták ki ezután, a kinek elbeszélése szerint fia mintegy három hónap óta élt néjétől különvállva, a kit pedig rajongásig szeretett s többször könyörgött, hogy térjen hozzá vissza. Az asszony nem akart a férj szavára hallgatni s az elkeseredett ember tegnap, a mint felesége a Józsaról bejött Debreczenbe, megleste s háromszor rálőtt. Egy lövés a szíven hatolt be, kettő pedig menekülés közben a hátába furódott a szegény asszonynak. A tragikus sorsra jutott házaspárt beszállították a kórházba s míg Bana István a halottas kamrában várja az utolsó utra való elindulást, addig az asszonyt a sebészeti osztályon vették gondos ápolás alá. Ha sebláz be nem következik, talán életben marad.

— Találatot. A tegnapi egyházi ünnepségek alkalmával egy diszmagyar ruhára való gomb találatot. Tulajdonosa kellő igazolás mellett a III-ik kerületi kapitányságnál átveheti.

— Nemzeti ajándék Blahánának. Magyarország legkiválóbb színművésznőjének jubileuma alkalmából, melyet az ő színpadtól való visszavonulása fog követni, nagyszámú tisztelői, élükön a közoktatásügyi miniszterrel, le akarják írni méltóan róni a

nemzet halálját. Mint már megírtuk, Blaha Lujzának százezer nagy arczképét bocsátják ki, mindegyiket az ő sajátkezű aláírásával, két-két forintot. A bevételből százezer forintot a nemzet nevében a nemzet ajándékaiként Blaha Lujzának adnak át, a másik százezer forintot pedig a képek beszerzésére és terjesztésére fordítják. A bizottság tagjai, akik a már régebben fennálló Magyar Irodalmi Részvénytársaság támogatásával vállalkoztak, dr. Wlassics Gyula miniszteren kívül a következők: báró Nopcsa Elek elnök, gróf Apponyi Albert, gróf Csáky Albin, Ditrői Mór, Evva Lajos, dr. Falk Miksa, dr. Fenyvessy Ferencz, gróf Festetics Andor, Horánszky Nándor, Justh Gyula, Káldy Gyula, Kamermayer Károly, Kossuth Ferencz, Péchy Tamás, báró Podmaniczky Frigyes, Rákosi Jenő, Ráth Károly, Ugron Gábor, Várady Antal. A Magyar Irodalmi Részvénytársaság részéről dr. Virava József, dr. Hereegh Mihály, Lampl Hugó, dr. Szalay Mihály.

— **Öngyilkos aggastyán.** Horváth Sándor 81 éves timár mester ma reggel Bárány-utca 2409-ik számú házában, az udvaron lévő színen felakasztotta magát. Tettének oka különben idült lábbaja volt, a mi a sir szélén álló öreg embert annyira elkeserítette, hogy nem tudta bevárni, míg a halál maga is eljött érte.

— **Több hírnök** mai számunkból tárgyhalmaz miatt kimaradt. Holnap közöljük.

— **A magyar osztályorsjegyek huzása** holnap veszi kezdetét; sorsjegyek e hó 12-én és 13-án még kaphatók a dohány-nagyüzemben.

— **Hulla az árokban.** Orvos Kis József házai illetőségű csavargót, a kit a napokban bocsátották ki a közkórházból hosszas betegség után, kora reggel a Széchényi-utca végén az árokban halva találtak az arra járók. A halál okául az orvos szívszélhűdést konstátált.

— **Szabad jönni — a muszkának.** A belügyminiszter tudatja hatóságainkkal, hogy az orosz birodalom egész területén megszűnt a kolera, miért is az onnan érkező utasokra nézve még 1892. évben általa kiadott körrendelettel megszabott orvosi észlelés kötelezettsége megszűnik.

— **Elveszett** tegnapelőtt szombaton délután a nagyerdőn tartott Dóczy-majális alkalmával valószínűleg a Dobos pavillon, vagy a régi lövölde környékén egy karék, mely tulajdonosjának rendkívül becses emléktárgya volt. A karperecz felső részén három sor gránát van, alsó része egyszerű, diszítés nélküli arany munka. Az anyagi értékénél, de még sokkal inkább emékszerű voltánál fogva igen becses tárgy megtalálóját szívesen kéri a tulajdonos, hogy azt ezen b. lap szerkesztőségében tegye le, részrefáradságáért — ha ugyan kell — tisztességes összeg biztosítván. |

S z i n h á z.

* **Szintársulatunk Szombathelyen.** B. Ruzsinszky Ilona, a debreczeni szintársulat primadonnája a múlt héten vendégszerepelt a szintén nagy igényű, intelligens közönségű Szombathelyen. Az ottani lapok is elragadtatással szólnak a vidéken páratlan hangú művésznő debutjáról. A Szombathelyen megjelenő „Vasvármegye” politikai lap többek között ezeket mondja: „Kedden volt Ruzsinszky Ilona első fellépése a Szultánban. A vendégszereplő művésznő hatalmas hanganyaga és iskolája nem csupán a vidék színpadain biztosítja a feltétlen sikert, hanem kitűnő méltatást nyert az a népszínházban is, hol úgy a közönség, mint a sajtó osztatlan elismeréssel fogadta.

És az annyszor halott dalokat, a művésznő annyi bájjal tudta felruházni, annyi finom árnyalatot tudott elénk tárni, melyeket eddig észre se vettünk a dalokban.

Minden dalát percekig tartó tapsvihar jutalmazta s a művésznő örömmel ismételte azokat s általában egész szerepét aranyos jókedvvel játszotta meg. Ezt annyival inkább dicséretére kell számítanunk, mert a zenekar egyes kihágásai elvehették volna a kedvét; különösen a fuvola okvetetlenkedett s rontotta gyönyörű pianissimóit. Nagy örömmel tekintünk Ruzsinszky további fellépései elé s valóban mulasztást követ el, ki a művésznő remek énekében nem gyönyörködhetik.

Soldos Sárika, Blaháné leánya szombaton este fellépett a népszínházban, a miben nálunk, a *Télen* című népszínműben. Az előadást nagy közönség nézte végig. Természetesen virágos és folytonos taps fogadta a kedves leányt, valahányszor a színen megjelent.

Táviratok.

— A *Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától. —

A Petőfi társaság diszülése.

Budapest, május 11. A Petőfitársaság tegnap millennáris diszülést tartott, nagyszámú, elegáns közönség jelenlétében. Először Várady Antal olvasta fel Abrányi Emil ünnepségi verses költeményét. Utána Jókai Mór olvasta fel értekezését a *Költő jogáról*. A hosszú taps és éljen után Endrődi Sándor olvasta fel Koroda Pál pályanyertes költeményét, végül pedig Bartók Lajos szavaltta el ez alkalomra írt hazafias költeményét, melynek czime és tárgya: A nép. A Petőfi társaság tagjai déln bankettre gyűltek össze.

Az első lókiállítás.

Budapest, május 11. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter nagy közönség jelenlétében tegnap osztotta ki az első nagy lókiállítás alkalmával kitüntetetteknek a nekik ítelt díjakat. Darányi ez alkalommal rövid beszédet intézett a kitüntetettekhez, kiemelve beszédjében a királynak a kiállítás iránt tanúsított nagy érdeklődését is. A lókiállítás jelentőségére térve, büszkén rámutathat e kiállítás sikerére, mely a maga nemében igazán páratlan és az 1895-ben rendezett nagy nemzetközi lókiállítás fiaskója után igazán nem volt várható. Míg a legnagyobb külföldi lókiállításokban eddig legfeljebb 800 ló vett részt, addig a jelenlegi ezredéves lókiállítás érte el a legnagyobb recortot, amikor az államnak minden nagyobb megterhelése nélkül 1000 lovat mutattak be. Nagy elismeréssel mutatott a miniszter arra, hogy a lókiállítás sikerében mily nagy része van a népies tenyésztőknek, kik ezuttal nagy áldozatkészséggel mutaták be a magyar lovak künőségét. Ezután következett a díjak kiosztása. Balogh Péter debreczeni gazdálkodót feltűnést keltő szép hetes fogatáért kiállítási nagy éremmel tüntették ki.

Az általános szavazati jog és véres következményei.

Budapest, május 11. A tegnap tartott nagy népgyűlésen semmi különös eset nem történt, csupán az, hogy a szocialisták minden áron fenn akartak lobogtatni egy vörös zászlót, a minek a letevésére aztán a rendőrség kényszerítette őket. Ez meglehetősen elmérgesítette a hangulato, a minek megletek a maga következményei. A mint ugyanis a népgyűlés véget ért, egy tömeg sűrű csoportokban tódult a Huszár-utczába, még nem tudni hova tö-

rekedve, egy másik a körutra, — köztük az ujbpesti munkások és a czeglédi tüntetők. A rendőrség fölszóllította őket, hogy oszoljanak szét s minthogy nem engedelmeskedtek, — rettentő jelenetet idéztek elő. A rendőrök kivont karddal rontottak a tüntetőkre, de azok sem hagyták magukat és szembe fordultak. Szörnyű verekedés lett belőle. A tömeg már leverte volna a rendőröket, de ekkor a Kertész-utczából elővágatott mintegy száz lovasrendőr és borzasztó erővel verte széjjel a tüntetőket. Azt a rémületet, sikoltozást, ordítást, ami erre kitört, és azt a dühöt, ami azután következett, — leírni alig lehet, elképzelni is nagyon nehéz. A dolog vége természetesen az lett, hogy mintegy husz embert véresre vertek, köztük egy rendőr félholtá lett a nagy vérengzés alatt, nagyon sok ember elmenekült a szenvedett véres sebekkel és nagyon sok embert elfogtak. Az eset rendkívüli izgalmat okozott az egész fővárosban, minthogy valóságos rémületos hírek voltak elterjedve. — A munkások hangulatát ez a dolog annyira elkeserítette, hogy egyes csoportok kimentek az Andrassy-utca, s ott a lóversenyről hazakocsizó közönséget is megdöbálták. Idei sürgősen lovas rendőröket kellett berendelni, akik azután az erősen anarchistáskodó tömeget szétverték. Természetes, hogy valami simán sebesülés nélkül ez sem folyhatott le. Megjegyzendő, — és ez eléggé jellemző arra, hogy Ugron és társai minő elemekkel böszítették föl — hogy már délután, amidőn még rendőri brutalitáról szó sem lehetett, — a korzó közönségét a gyülekezés helyéül szolgáló kalvin-téren azzal ijesztették: „Ma össze fogjuk ám törni e kocsikat!”

100,000 frontos ajándék.

Budapest, május 11. Kassán rendkívüli lelkesedést keltett városszerte, hogy Bubic Zsigmond kassai püspök a mai millennáris közgyűlésen az alapítandó múzeumra följánlotta százezerforintot érő műkinesét, — a mit rendkívül lelkes ovációval fogadtak. A város 150,000 frtot szavazott meg a múzeumra.

Meddő színmű-pályázat.

Budapest, május 11. A Porzsolt Kálmán drámai pályadíj ügyében tegnap döntött a bíráló bizottság, mely Festetics Andor a nemzeti színház igazgatójának elnöklése mellett a következő tagokból állott: Gyenes és Mihályfi — nemzeti színház tagjai — Alexander Bernát és Ambrus Zoltán. A bizottság egyhangulag abban állapodott meg, hogy mivel a pályázó művek között a pályázat feltételei értelmében megkívánt „színpadi sikert ígérő, a nemzeti színházban alkalmas darabot” nem talált, — a pályadíjat nem adja ki. A pályázó művek közt azonban akadtak némi tekintetben figyelemre méltó, művek, melyekről a részletes jelentésben lesz szó. A jelentés megírásával a bizottság Alexander Bernátot bizta meg s azt a jövő hét folyamán teszik közzé. A bírálat után az összes jéligés leveleket elégették.

Népgyűlés az általános választási jog mellett.

Budapest, május 11. Ugron Gábor és Polonyi Géza vezetése alatt tegnap megint népgyűlés volt Budapesten az új vásártéren. Körülbelül 15 ezer ember tolongott az új vásártéren. Az ország különböző vidékeiről számos község képviselve volt. Hajdumegyéből azonban csak Tetétlenről és Nánásról ment fel pár ember. Míg Polonyi választókerületéből senki sem jelent meg.

Az elnöki emelvényen Ugron Gábor, Holló Lajos és Polónyi Géza országgyűlési képviselők és az elnökhelyettesek: Kolozsvári Kis István, Várady Károly és Visontai Soma országgyűlési képviselők foglaltak helyet.

A népgyűlésre meghivattak az országgyűlési pártok is. A szabadelvű-párt nem válaszolt a meghívásra. A pártonkívüliek nevében Péchy Tamás azt írta, hogy a meghívásnak nem tehetnek eleget.

Kossuth Ferencz értesítette a függetlenségi polgári kör elnökségét, hogy 6 mindaddig nem helyesli az általános választási jogot követelő mozgalmat, a míg 7 millió 4 százezer magyarral szemben 10 millió nem magyarjuk áll, akik ellen-ségei a magyar állameszmének.

Ugron Gábor, Polónyi Géza — utóbbi a vallás, az általános emberi jogok, az állam, a nemzetiségi ügy, a függetlenségi elvek és a liberalizmus szempontjából, továbbá Holló Lajos, Visontai Soma, Kolozsvári Kiss István, Sima Ferencz, Försther Aurél, Várady Károly, Kassics Péter beszélték a népgyűlésen. Egyhangulag fogadták el a következő határozati javaslatot:

„Budapest székesfővárosban mai nap összejött országos népgyűlés elhatározza: hogy a százas bizottság fogalmazzon kérvényt az országgyűlés képviselőházához, melyben az általános szavazati jognak törvénybe foglalását kéri, s melyet nevében ezen gyűlés elnökei és jegyzői írjanak alá:

továbbá, hogy a százas bizottság hívja fel vidéki elvbarátainkat, hasonló szélből népgyűlések tartására.“

Kézrekerült pénzhamisítók.

Budapest, máj. 10. Abrudbányáról sürgönyözik, hogy az ottani rendőrség egy számos tagból álló pénzhamisító bandát fogott el. A pénzhamisítók, kik közt asszony is van, már hosszabb ideje működött Tordán s magyar és osztrák husz filléresket gyártottak. A banda egy női tagja éppen szappantárukt nagy vásár alkalmával, midőn a gyanakvó rendőrkapitány, Képes Ferencz rajta csípte a hamis husz filléresket tovább adásán. A rendőrség áttette az ügyet a bírósághoz, mely nyomban szigorú vizsgálatot indított.

GSARNOK.

Kölcsey mint morálista.

A Hymnus.

(Folytatás.)

Ime a nagy élenség, a nagy nyüzsgés-torgás, a milliőkezi független nép hajdani működése, serénykedése a Duna-Tisza-közön egész a bérczek aljáig. A fordított szórend találó alkalmazása plasztikussá teszi az egész képet, nemcsak, de sőt látni véljük a folyam habját, érezzük üdőségét, halljuk zugását.

A munkásság után a természet kedves ajándékait nyújtja át:

Értünk Kunság mezein
Ért kalászt lengtél,
Tokaj szőlővesszein
Nektárt csepegtettél.

Mintegy választott népnek tüntet fel bennünket a költő, aminthogy műveiben nem egy helyütt tesz párhuzamot a magyar és zsidó között, nyilván csak egy bizonyos vonatkozásra nézve. Értünk ért kalászt lengtél: a régies forma, azon egy szótág ismétlődése, s nyomatékos kiemelése az Értünknek sürgősen emlékeztetünkbe kívánja hozni a természet ama sok nagy ajándékát, melyben nem egy nemzet kizárásával a magyar része-

sült. S emlékeztetésre semmi sem volt annyira alkalmas, mint a kunsági kalász s a tokaji nektár felhozása. Amott tengernyi bőség, itt páratlan édesség, csupa illat, zamat, valamennyi szesz fejedelme, csillaga. Az egyik megadja a mindennapi kenyeret dusan, a testet táplálja, a másik amellet, hogy elevevéssé ruházza fel azt, lelket derít s kedvet ad. Mindkét drága ajándékban, borban és buzában egyaránt a kedvező anyagi viszonyokra utalt a költő.

E két versszak Magyarország megalakulására vonatkozik, mert amire más nemzet nem lett volna képes, azt a világ legszembeesőbb bámulatára megtette a magyar, oly államot alapítván, melyen a négy folyam között még nem volt soha, s melyet egyedül csak a magyar nemzet tarthat fenn; mely ha valamiképp felbomlanék, sohase szilárdulna meg többé s mint a kormányától megfosztott hajó, szüntelenül labdaja volna a különböző népelemeknek, örökös játéka az egymásra tóduló pártáramlatoknak.

S fiatal nemzetével Magyarország egyik legelső nagy erkölcsi testülete lett a világnak, beigazolta léte jogosultságát s azt, hogy mindenképp méltó a nyugati nemzetek társaságára. Figyelemre méltó dolog, hogy ez a nagy erkölcsi testület, már mint Magyarország, ott van a legelső között, a mikor az emberiség nagy érdekei szoba kerülnek, felkarolja a legkomolyabb törekvéseket s gyakran legelsőnek fogantatja azokat valamennyi nemzet között. Mindjárt kezdetén belevegyl a keresztény népek nagy családjába, s daliás fiaival méltó tagja a lovagságnak. A kereszties hadjáratnak egyik nagyhatalmu közvetítője és tényezője, a kire Európa szeme folytonos figyelemmel függed. Majd aztán mindinkább megszilárdítja alkotmányát, azt a szép alkotmányt, mely páratlanul áll a szárazföldön. S figyelembe véve, hogy a királyok is halandó emberek, az alkotmányt sérthetetlennek nyilvánítja, rendelkezési jogot adván neki az uralkodó ellenében is. S e részben nagyobb érettségű minden más nemzetnél, hanem amiben a nagy nemzetek szerencsés viszonyaik között, üdvös egymásra hatással, oly gyors fejlődésben nyulnak a babér után, a renaissance mosolyát az első között üdvözli, s maga is jelentékeny és mindenfelé méltányolt haladást tesz uralma alatt.

(Folyt. köv.)

Ingtatlanok forgalma.

— A debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál. —

1. Harsányi Sándor és neje veszik Werenáth Mária öz. Másseli Károlynétól úgy is mint kiskoruk gyámjától ezeknek 5849. sz. jk. yben foglalt ingatlanait 3650 frtért.
2. Zsupos József és neje veszik Szathmári Mihály és nejétől ezeknek ondódi szántóföldjüket 550 frtért.
3. Nagy Ferencz veszi Kovács Julianna Tóth Sándornétól ennek halápi kaszállóját 500 frtért.
4. Debreczen város veszi Király Eszter öz. Beke Károlynétól ennek halápi kaszállóját 1200 frtért.
5. Magyarossy Erzsébet veszi öz. Nemes Gáborné Jäger Paulinától ennek boldogfalvai szőlőjét 1700 frtért.
6. Somogyi Lajosné Hernyák Zsuzsanna mint k. k. gyermekei gyámja veszi Kiss János és nejétől ezeknek 2738. sz. a. házukat 2100 frtért.
7. Simon Gábor és neje veszik Debreczeni Sára Szilágyi Andrásnéól ennek posta kerti szőlőjét 502 frtért.
8. Ujlaki István és neje veszik Tóth István és nejétől ezeknek csapó-kerti szőlőjüket 335 frtért.
9. Kis Gábor és ifj. Ujvári József veszik Boros András úgy is mint k. k.

gyámjától ezeknek 3211 sz. a. házukat 700 frtért.

10. Erdélyi István és neje veszik Daku János és nejétől ezeknek 129. sz. a. házukat 2500 frtért.

11. Lada István és neje veszik Ökrös István és nejétől ezeknek 169. sz. a. házukat 3300 frtért.

12. Végh János és neje veszik Hegedüs Ferenczól ennek 3317. és 3653. sz. a. házaskelkét 3525 frtért.

13. Szilágyi József és neje veszik Czudor János és nejétől ezeknek homok-kerti szőlőjüket 1300 frtért.

14. Fábán Ede és neje veszik Fényi József és társaitól ezeknek csapó-kerti szőlőjüket 900 frtért.

15. Öz. Szabó Ferenczné, szül. Faharó Julianna, veszi Juhász István és nejétől ezeknek 7426. sz. jk. yben foglalt ingatlanukat 1000 frtért.

16. Bakócsi Zsuzsanna férj. Kertész Jánosné úgy is mint k. k. gyermekei gyámja veszi Boross Julianna és társaitól úgy is mint a k. k. gyermekei gyámjától ezeknek 1033. sz. a. házaskelküket és ennek ondódi földét 7500 frtért.

17. Pál Lajos veszi Hüse János és nejétől ezeknek 254. sz. a. házaskelküket 1226 frtért.

18. Dr. Szentpály Béni és neje veszik Grünfeld Leopold és nejétől ezeknek 676. sz. a. házaskelküket és ennek ondódi földjét 6200 frtért.

19. Daku Mihály és neje veszik Kállay Imre és nejétől ezeknek 733. sz. a. házukat és ennek ondódi földjét 3570 frtért.

Szerkesztői posta.

Sz. B. E. urnő öngyógyának. Nagyon szépen köszönjük.

P. J. Szoboszló. Értesítéseit megkaptuk, de későn érkeztek. Gyorsabb tudósításokat kérünk, mert így lemaradunk.

Z... A kéreztett német novellát Hans Arnold írta. Tudtunkkal már le van fordítva s azért ne méltóztassék átültetésével fáradni.

Nemzetgazdász. Carlyle eszméit elolvashatja Latter Day Pamphlets című értekezéseiben, melyeket 1850-ben tett közzé. Ezekben szól a jövőről, a mintabörtönökről az új Downing Streetről stb. Egyébként, ha az angol nyelvet nem bírja, forduljon bármely könyvkereskedőhöz, ki megszerzi Önnök a fent említett munka német fordítását, mely ez évben jelent meg. Címe: Socialpolitische Schriften von Thomas Carlyle. Uebersetzt von E. Pfannkuchoe.

Az ezredik év tavaszán... A cikkely csinosan meg van írva, de idejét multa. A kiállítást már 2-ikán megnyitották és Ön még csak most helyezi azt kiállításba. Vagy talán Ön azon fakirók egyike, kik ős Budavárban nyolcz napig alszanak. Ébredjen Uram, még nem késő!

K... Szives meghívásukat a Szerkesztőség köszönettel fogadja és egy olyan nap, midőn lapot nem adunk, mindnyájan igénybe vesszük felajánlott vendégszeretetüket.

Leander... Aprés nous le deluge. Francia mondat; jelentése: Jöhet utánunk a vízözön. Olyan emberekre mondják, kik a maguk útján haladnak, de nem törődnek azzal, hogy mit hoz a jövő.

Kürosz. Bocsanatot kérünk a késedelemért, de egy kissé keresnünk kellett emlékeztetünkben. Az itt közölt kis verset Amor eziméu Csokonai írta Guarini után és így hangzik:

Egykor, hogy a köpiüből
Mézet lopinta Amor,
Megesipte őtet egy méh,
Mérgebe a kis Isten
A mézet ujjá végén
Lállámnak ajakára
Kené, s nevetve monda:
Leányka! e lopásom
Szádon jegyül maradjon;
És a ki csókot ejt rá,
E méhnek is magamként
Érezze tiszta mézét,
Érezze mérges izét...

Nem is kellene dalolnom... Az Ön versének első sorában kimondta egyszersmind a kritikát is, mi tehát befejezzük mondanivalónkat.

